

Datové schránky od 1.1.2023

FAQ k legislativní změně

verze 17.10.2022

A. DATOVÉ SCHRÁNKY OBECNĚ

Co je datová schránka?

Datovou schránku si můžete představit jako zabezpečenou emailovou schránku. Doručování datových zpráv do datové schránky nahrazuje klasický způsob doručení dokumentů v papírové podobě (poštou), a to především od státních a veřejných subjektů.

Proč potřebuji datovou schránku?

Datová schránka je přirozená nadstavba k elektronické identitě (např. bankovní identitě). Díky elektronické identitě se snadno, rychle a zdarma přihlásíte ke službám státu (mj. i do datové schránky). Datová schránka Vám pak umožňuje přijímat zprávy a dokumenty v elektronické podobě, které by Vám stát zasílal v papírové podobě a které byste museli vyzvednout osobně na poště či úřadě (např. výpis z rejstříku, výsledek správního řízení, rozhodnutí, výzva, vyrozumění apod.).

Co mi datová schránka umožňuje?

Můžete přijímat a odesílat zprávy a dokumenty v elektronické podobě kdykoli a kdekoli, a to zabezpečeným způsobem.

Jaký je rozdíl mezi datovou schránkou a emailem?

Datová schránka je zabezpečené emailová schránka, do které přijímáte zprávy a dokumenty především od státní správy (orgány veřejné moci). Zprávy můžete také odesílat. Veškerá komunikace probíhá přes zabezpečený protokol a při ověření Vaší identity.

Kdy mi stát založí datovou schránku?

Pokud nepodnikáte, datovou schránku zatím nemáte a používáte přihlášení Identitou občana (např. bankovní identitou), bude Vám počínaje rokem 2023 při prvním použití Identity občana (tj. při prvním přihlášení do státních portálů) zřízena datová schránka.

Jak poznám, že mám datovou schránku založenou?

Pokud nepodnikáte, při prvním použití Identity občana počínaje rokem 2023 Vám stát zřídí datovou schránku. V okamžiku Vašeho prvního přihlašování přes Identitu občana se po zadání přístupových údajů otevře stránka, na které Vás stát informuje, že Vám zřizuje datovou schránku a celým procesem Vás provede. Pokud proces dokončíte, máte datovou schránku zřízenou. Bez dokončení procesu nelze pokračovat v přihlašování ke službám státu prostřednictvím Identity občana.

Bank iD

Stát Vás v tuto chvíli považuje za „digitálně zdatné“ a přístupové údaje vám následně nepošle poštou, protože prokazatelně disponujete kvalifikovaným prostředkem pro elektronickou identifikaci (např. bankovní identitou). Datovou schránku můžete následně začít používat nebo znepřístupnit (deaktivovat), nelze ji však zrušit.

Jak zjistím přihlašovací údaje k datové schránce?

Doporučujeme se přihlašovat prostřednictvím bankovní identity. Při používání své bankovní identity pro přístup do datové schránky si své přihlašovací údaje nemusíte pamatovat, a to ani uživatelské jméno (ID) schránky.

Jak se mohu přihlásit do datové schránky?

Nejjednodušším způsobem je přihlásit se pomocí své bankovní identity. Případně můžete zvolit další způsoby přihlášení prostřednictvím Identity občana.

Nechci datovou schránku, mohu ji zrušit?

Pokud nepodnikáte, můžete datovou schránku znepřístupnit (deaktivovat). Zrušit datovou schránku nelze. Podnikatelé a firmy datovou schránku znepřístupnit nemohou. Schránka se jim deaktivuje pouze v případě zrušení jejich firmy (ukončení podnikání) či výmazu jejich živnosti.

Jak mohu zrušit datovou schránku?

Datovou schránku si jako fyzická osoba můžete znepřístupnit (deaktivovat), nikoli zrušit. Znepřístupnit ji můžete po přihlášení do své datové schránky přímo v nastavení schránky. Podnikatelé a firmy datovou schránku znepřístupnit nemohou.

Datovou schránku jsem deaktivoval, co to pro mě znamená?

Do znepřístupněné (deaktivované) datové schránky Vám nebudou chodit žádné datové zprávy ani nemůžete z ní zprávy odesílat. Úřady Vám pak budou posílat papírové dopisy.

B. SYSTÉM DATOVÝCH SCHRÁNEK

Kdo provozuje datové stránky?

Provozovatelem Informačního systému datových schránek (ISDS) je držitel poštovní licence, tedy Česká pošta, s.p. Správcem ISDS je Ministerstvo vnitra.

Kolik existuje typů datových schránek?

Existují dva typy schránek: datové schránky zřizované ze zákona (pro všechny právnické osoby, živnostníky a podnikatele) a schránky zřízené na vlastní žádost (fyzické osoby). Schránky fyzických osob lze kdykoliv znepřístupnit (deaktivovat) a v případě zájmu následně opět zpřístupnit (aktivovat).

Existuje telefonní seznam datových schránek?

Bank iD

Uživatelské jméno požadované datové schránky najdete na adrese:

<https://www.mojedatovaschranka.cz/sds/> . V seznamu najdete fyzické osoby, podnikající fyzické osoby, právnické osoby a orgány veřejné moci, které mají zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku. Fyzické osoby mají možnost svoji datovou schránku v seznamu nezveřejnit. Vyhledávat můžete např. podle jména, adresy nebo IČO. Vyhledat příjemce datové zprávy můžete také přímo ve své datové schránce při odesílání datové zprávy.

Existuje nějaká mobilní aplikace pro datové schránky?

Neexistuje. Do datové schránky můžete přistupovat prostřednictvím webového rozhraní na www.mojedatovaschranka.cz (tzv. Klientského portálu), který je přístupný i na mobilních zařízeních. Do datové schránky můžete i přistupovat prostřednictvím externích aplikací, které jsou uzpůsobeny pro mobilní zařízení. Dále můžete svou datovou schránku připojit do služeb Portálu občana a přistupovat k ní prostřednictvím aplikace Gov.cz.

C. PRÁCE S DATOVOU SCHRÁNKOU

Jaká jsou hlavní pravidla pro práci s datovou schránkou?

Práce s datovou schránkou je obdobná jako u emailové schránky. Datové zprávy můžete přijímat i odesílat, ale pouze do jiné datové schránky. Hlavním rozdílem oproti emailové schránce je automatické mazání datových zpráv po 90 dnech od jejich doručení. Lhůta pro smazání zprávy se ale počítá až ode dne vašeho přihlášení. Ale pozor – samotná zpráva je považována za doručenu 10. dnem doručení, i když si ji nepřčtete (nepřihlásíte se do datové schránky). Pro Vaši jistotu, že Vám žádná důležitá zpráva neunikne, doporučujeme si nastavit upozornění na novou datovou zprávu (emailem příp. SMS).

Jaká jsou doporučení pro práci s datovou schránkou?

Důležité je datovou schránku pravidelně kontrolovat. Velmi doporučujeme nastavit si automatické upozorňování na nové datové zprávy na Váš email, tyto notifikace jsou zdarma. Doporučujeme nastavit si rozšířený obsah notifikační zprávy – dostanete tak informaci nejen o tom, že máte novou zprávu, dozvíte se i předmět zprávy a jejího odesílatele. Případně si zapněte upozornění formou placené SMS.

Doporučujeme dodržovat všechna obecná bezpečnostní doporučení platná v digitálním světě. Nikdy nesdělujte své přístupové údaje další osobě. Dejte pozor na podvržené falešné stránky, správná adresa pro přístup do datové schránky je <https://www.mojedatovaschranka.cz>.

Jak nastavím, aby mi chodila upozornění na novou zprávu v datové schránce?

Notifikace si nastavíte přímo v datové schránce v Nastavení v sekci Notifikace. Doporučujeme zvolit rozšířený obsah upozornění, součástí notifikační zprávy budou i informace o odesílateli a předmětu zprávy.

Bank iD

Kolik stojí přijetí zprávy do datové schránky?

Přijetí datové zprávy je vždy zdarma.

Kolik stojí posláni zprávy z datové schránky?

Odeslání datové zprávy úřadům a soudu (tj. státu) je zdarma. Odeslání datové zprávy firmě nebo fyzické osobě je zpoplatněno a aktuálně stojí 5 Kč.

Mohu si poslat dokumenty z datové schránky na svůj email?

Není to možné z důvodu ochrany osobních údajů.

D. DORUČOVÁNÍ DO DATOVÉ SCHRÁNKY

Jak se dozvím, že mi přišla zpráva do datové schránky?

Pokud máte nastavené upozornění na novou datovou schránku (notifikace), přijde Vám email, případně SMS. Velmi doporučujeme si notifikace nastavit.

Jaké jsou možnosti upozornění na novou zprávu v datové schránce?

Upozornění můžete dostávat emailem na zvolenou emailovou adresu či formou SMS na zvolené telefonní číslo.

Kolik stojí upozornění na novou datovou zprávu?

Upozornění (notifikace) na novou datovou zprávu emailem je zdarma. Notifikace formou placené SMS stojí 3 Kč.

Co to je notifikace?

Notifikace je upozornění na novou datovou zprávu ve Vaší datové schránce. Jsou posílány pro každou datovou zprávu zvlášť.

Jak vypadá upozornění na novou datovou zprávu?

Notifikační zprávy jsou pouze informativní. Notifikační zprávy jsou výlučně v prostém textu a neobsahují žádné odkazy na webové servery ani jiné přístupy do externích systémů, neobsahují žádné obrázky ani tlačítka. Nikdy nevyzývají k předávání jakýchkoliv údajů, zejména ne osobních, ani k přihlašování se do jiných systémů a k provádění jakýchkoliv aktivit. Notifikace jsou posílány z adresy: notifikace@mojedatovaschranka.cz.

Přišla mi notifikační zpráva, ale mám podezření, že se jedná o podvrh, co mám dělat?

Na takovou zprávu NIKDY nereagujte a nedělejte nic, k čemu vás nabádá. Její obsah ignorujte a zprávu smažte. Můžete se pak zabezpečeným způsobem přihlásit přímo do systému ISDS a došlé zprávy zkontrolovat.

Bank iD

Kdy je zpráva přes datovou schránku doručena?

Za doručenu je datová zpráva považována v momentě, kdy se do datové schránky nebo na Portál občana s připojenou datovou schránkou přihlásíte. Pokud se nepřihlásíte, zpráva je považována za doručenu 10. dnem od dodání datové zprávy (tzv. fikce doručení).

Co je fikce doručení?

Doručení fikcí je situace, kdy jste se sice reálně se zprávou neseznámili, ale zákon vytvoří fiktivní předpoklad, že k přečtení došlo a zpráva je doručena. Týká se to jak pošty fyzické (dopis), tak elektronické (datová zpráva).

Platí fikce doručení i u datové schránky?

Ano, je to stejné jako u doporučeného dopisu (s modrým pruhem), který je i při nevyzvednutí na poště po uplynutí 10 dnů považován za doručení.

Jaké lhůty platí při doručení zprávy do datové schránky?

Lhůty jsou stejné jako při doručení úředního dopisu (ten s modrým pruhem). Stejně jako u papírového dokumentu jsou lhůty (např. pro odvolání) uvedeny přímo v datové zprávě. Výhodou datové schránky je, že můžete reagovat hned, třeba i na dovolené.

Je rozdíl mezi doručením zprávy do datové schránky od státu a od firmy?

Není, okamžik doručení soukromoprávních dokumentů (od firmy) je stejný jako veřejnoprávních dokumentů (od státu). Za doručené budou považovány v momentě, kdy se do datové schránky přihlásíte. Pokud se nepřihlásíte, zpráva je považována za doručenu 10. dnem od dodání datové zprávy (tzv. fikce doručení).

Jak dlouho se uchovávají zprávy v datové schránce?

Datové zprávy jsou uloženy v datové schránce po dobu 90 dní od doručení (okamžiku vašeho přihlášení). Pokud je chcete uložit trvale, můžete využít placené služby Datového trezoru. Můžete si zprávy stáhnout do počítače či mobilu, případně je archivovat na Portálu občana (pokud s ním propojíte svou datovou schránku).

Proč se datové zprávy z datové schránky smažou?

Dle zákona se zprávy v datové schránce archivují pouze po dobu 90 dnů od jejich doručení přihlášením (nikoliv ode dne dodání, a nikoliv ode dne doručení fikcí), a poté jsou vymazány.

Lze zprávy v datové schránce archivovat?

Pokud chcete pracovat s datovými zprávami i po 90 dnech od jejich doručení, můžete si zaplatit službu Datový trezor. Další možností je archivovat datové zprávy na Portálu občana, pokud ho máte propojený se svojí datovou schránkou.

Zmizely mi starší zprávy z datové schránky, co mám dělat?

Bank iD

Smazané zprávy bohužel nejde zpětně vyvolat, pokud nebyly archivovány. Můžete pouze procházet obálky a doručenký smazaných datových zpráv.

Jaká je platnost dokumentu přijatého do datové schránky?

Dokument přijatý do datové schránky má stejnou platnost jako jeho listinná podoba.

Co je to ZFO dokument?

Jedná se o specifický formát dokumentu, ve kterém je vytvořena např. obálka datové zprávy, dodejka a doručenka, tzn. dokumenty obsahující předepsanou strukturu pro datové schránky. Formát ZFO zajišťuje dynamické vlastnosti dokumentu, jeho integritu a autenticitu.

Jaké formáty příloh se mohou posílat datovou zprávou?

Posílat a přijímat můžete všechny nejběžnější typy souborů jako například soubory PDF, DOC, XLS, JPG, GIF, PNG, HTML apod. Maximální velikost datové zprávy je 20 MB.

Do datové schránky mi přišel dokument. Můžu ho poslat datovou zprávou dál?

Ano, můžete ho přeposlat datovou zprávou, postup je obdobný jako u klasického emailu.

Jako příloha bude připojena celá původní datová zpráva, kterou přeposíláte, ve formátu ZFO (podepsané XML).

E. KOMUNIKACE S DATOVOU SCHRÁNKOU

Pokud mám datovou schránku, musím se státem komunikovat pouze elektronicky?

Pokud nepodnikáte, nemusíte. Povinnost komunikovat elektronicky má pouze stát nikoliv občan.

Pokud mám datovou schránku, musím podávat daňové přiznání elektronicky?

Nemusíte, pokud máte datovou schránku jako fyzická osoba.

Pokud máte datovou schránku jako podnikatel, pak musíte podat daňové přiznání elektronicky (datovou schránkou, daňovým portálem, emailem s elektronickým podpisem). Jako OSVČ s příjmy do milionu korun ročně můžete využít výhod paušální daně a rovněž nepodávat daňové přiznání.

Pokud mám datovou schránku, už mi stát nebude posílat papírové dopisy?

Neměl by. V ojedinělých případech k tomu dochází, protože systémy spisové služby nejsou plně propojeny se systémem datových schránek. Ve výjimečných a odůvodněných případech můžete také dostat papírový dopis, protože jeho obsah nelze vložit do datové zprávy.

Pokud mám datovou schránku, už mi firmy nebudou posílat papírové dopisy?

Budou. Zda-li bude komunikace probíhat pouze elektronicky (i prostřednictvím datových zpráv) záleží na Vaší vzájemné dohodě. Přijímání datových zpráv od firem (právnických osob i podnikatelů) můžete zakázat, pak Vám firmy budou nadále posílat pouze papírové dopisy.

Bank iD

Lze prostřednictvím datových schránek komunikovat i s firmami? Za jakých podmínek?

Ano, je to možné. Příjem datových zpráv je zdarma, odesílání datových zpráv firmě je zpoplatněno.

Pokud mám datovou schránku, musím s firmami komunikovat pouze přes datovou schránku?

Povinnost ze zákona nemáte. Záleží na Vaší vzájemné dohodě s firmou či nastavení podmínek komunikace.

Mohu prostřednictvím datových schránek komunikovat i s jinými fyzickými osobami? Za jakých podmínek?

Ano, můžete. Příjem datových zpráv je zdarma, odesílání datových zpráv fyzickým osobám je zpoplatněno.

Mohu zakázat komunikaci od firem do mé datové schránky?

Pokud nepodnikáte, můžete přijímání datových zpráv od firem (právnických osob i podnikatelů) zakázat.

Mohu zakázat komunikaci od jiných fyzických osob do mé datové schránky?

Pokud nepodnikáte, můžete přijímání datových zpráv z jiných datových schránek fyzických osob zakázat.

Mohu zakázat marketingovou/reklamní komunikaci do mé datové schránky?

Zákon zakazuje posílat do datových schránek nevyžádaná obchodní sdělení a jiné obtěžující zprávy (tzv. Spamy). Pokud jste firmě povolili zasílání marketingových sdělení, může Vám takové sdělení/nabídku do datové schránky poslat.

Chci napsat datovou zprávu, jak/kde zjistím adresu příjemce?

Uživatelské jméno požadované datové schránky můžete najít v seznamu na adrese:

<https://www.mojedatovaschranka.cz/sds/> . V seznamu najdete fyzické osoby, podnikající fyzické osoby, právnické osoby a orgány veřejné moci, které mají zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku. Vyhledávat můžete např. podle jména, adresy nebo IČO.

Jak zjistím, že ten, komu píšu (příjemce), má datovou schránku deaktivovanou?

Držitel datové schránky, který ji znepřístupnil (deaktivoval), není uveden v seznamu datových schránek.

F. DATOVÉ SCHRÁNKY A BANKOVNÍ IDENTITA

Byla těm, co použili BankID, už zřízena datová schránka?

Bank iD

Do konce roku 2022 nebyla. Počínaje rokem 2023 Vám stát zřídí datovou schránku při prvním použití Identity občana.

Použiji BankID při přihlášení ke státu do konce roku 2022, bude mi také zřízena datová schránka?
Nebude.

Používám BankID jen k přihlašování do internetového bankovníctví své banky – bude mi zřízena datová schránka?
Nebude.

Používám BankID jen k přihlašování k firmám – bude mi zřízena datová schránka?
Nebude.

Jak se dostanu do své datové schránky, pokud zruším účet u banky, kde mám BankID? Resp. pokud zruším svou bankovní identitu?
Můžete použít jiné způsoby přístupu do Vaší datové schránky přes Identitu občana nebo jiný akceptovaný způsob přihlášení.

G. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY OD LEDNA 2023

Proč mi stát zřizuje datovou schránku?

Od ledna 2023 budou dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zřizovány datové schránky všem fyzickým osobám, které použijí Identitu občana pro přihlášení ke službám státu. Stát vás tímto považuje za „digitálně zdatné“.

Stát mi zřídil datovou schránku, jaké mám povinnosti?

Zřízení datové schránky Vám, jako fyzické osobě, nezakládá žádné další povinnosti.

Slyšel jsem, že datové schránky se teď budou zakládat povinně, co to pro mě znamená?

Pokud nepodnikáte, datovou schránku zatím nemáte, ale používáte Identitu občana, stát Vám datovou schránku zřídí při prvním přihlášení k Identitě občana po 1.lednu 2023.

Již mám datovou schránku jako podnikatel, zřídí mi stát datovou schránku i pro soukromé osoby?

Ano, pokud použijete Identitu občana po 1.lednu 2023. Datová schránka pro fyzické osoby je určena pro vyřizování Vašich osobních záležitostí, pro profesní účely je primárně určena datová schránka podnikající osoby. Obě schránky si můžete připojit do Portálu občana.

Jsem podnikatel, proč mám mít dvě datové schránky?

Bank iD

Dle zákona budou počínaje rokem 2023 datové schránky zřizovány všem fyzickým osobám, které použijí Identitu občana pro přihlášení ke službám státu. Skutečnost, že již máte datovou schránku jako podnikatel, nemá na zřízení datové schránky pro Vás jako fyzickou osobu vliv.

Mám datovou schránku zřízenou automaticky, nebo si o její založení musím požádat (jak)?

Pokud nepodnikáte, nepoužíváte Identitu občana, a přesto si chcete zřídit datovou schránku, musíte o její zřízení požádat. Pokud používáte Identitu občana, stát Vám datovou schránku zřídí při prvním přihlášení k Identitě občana po 1.lednu 2023. Do konce roku 2022 se datové schránky automaticky zřizovat nebudou.

Mám pozastavenou živnost, bude mi zřízena datová schránka?

Ano, bude.

Mám přerušenu živnost, bude mi zřízena datová schránka?

Ano, bude.

Zrušil jsem svoji živnost, bude mi zřízena datová schránka?

Nebude. V případě zrušené živnosti (tj. výmaz zákonem stanovené evidence a ukončení podnikání) Vám datová schránka zřízena nebude.

Mám znepřístupněnou datovou schránku, jaké mám povinnosti?

Povinnosti nemáte žádné.